

شورای عالی حوزه علمیه قم
مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواهران
مدرسه علمیه فاطمیه شهرستان قزوین

عنوان تحقیق

شاخصه‌های حزب الله از دیدگاه آیات قرآن کریم

استاد
سرکار خانم مهدوی منشی

گردآورنده
فاطمه افشاری نژاد

رشته
تفسیر و علوم قرآن (سطح ۳)

زمستان ۱۳۹۶

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

چکیده

موضوع تحقیق، «شاخصه‌های حزب الله از دیدگاه آیات قرآن کریم» است. به دلیل اهمیت و حساسیت این موضوع، انگیزه‌ای پدید آمد تا با بررسی این واژه قرآنی در آیات نورانی کلام وحی، هویت و شخصیت اسلامی و انقلابی خود را به خوبی بشناسیم تا از انفعال در برابر دشمنان و غریزدگان داخلی و خارجی به امید پروردگار مصون بمانیم. در آیات اشاره شده، خداوند به روشنی و با قاطعیت از ایمان‌آوردگان خواسته که تکلیف خود را مشخص کنند؛ چون میان محبت به خداوند و محبت دشمنان نمی‌توان جمع کرد و حکم قطعی این که ایمان به خداوند و روز قیامت نمی‌گذارد که دوستی با دشمن پیش بیاید و مؤمنین باید از آنان بیزاری بجویند و در این راستا از ایشان به نحو شایسته‌ای مدح کرده و وعده بهشت و رضوان الهی را برایشان رقم زده است.

کلید واژه‌ها: شاخصه‌ها، حزب الله، آیات، قرآن کریم.

«فهرست مطالب»

صفحه	عنوان
۱	مقدمه
۳	فصل اوّل : کلیات.....
۳	۱. بیان مسأله
۳	۲. تاریخچه و پیشینه پژوهش
۴	۳. علّت انتخاب موضوع و اهمّیت و فایده آن
۴	۴. سؤال اصلی پژوهش
۴	۵. سؤال‌های فرعی پژوهش
۵	۶. فرضیه تحقیق
۵	۷. روش تحقیق
۵	۸. مشکلات و موانع تحقیق
۶	فصل دوم: مفهوم‌شناسی
۶	۱. مفاهیم و مبانی
۶	- تعریف لغوی حزب الله
۸	- تعریف اصطلاحی حزب الله

۸	 ۲. کاربرد واژه «حزب» در آیات قرآن
۹	 ۳. شاخصه‌های حزب الله
۹	 - ولایت‌پذیری
۱۰	 - دوست داشتن خدا و محبوب او بودن
۱۱	 - خاکساری در برابر مؤمنان و سرسختی مقابل کافران
۱۲	 - مجاهدت همیشگی در راه خدا و بی‌توجهی به سرزنش سرزنش کنندگان
۱۳	 - ولایت‌پذیری مطلق نسبت به خدا، پیامبر ﷺ و گروه خاصی از مؤمنان
۲۱	 - غلبه و پیروزی همیشگی در نتیجه ولایت‌پذیری
۲۲	 - انسجام درونی و وحدت کلمه
۲۴	 - مرزبندی دقیق و روشن به دشمنان خدا
۲۵	 - برخورداری از ایمان راسخ و تأییدات الهی
۲۵	 - رضایت از خدا و مرضیّ او بودن
۲۶	 - فلاح و رستگاری
۲۷	 نتیجه‌گیری
۲۸	 فهرست منابع

متضاد نمی‌گنجد؛ لذا یا شخص دوستدار خدا و وابستگان اوست و یا در مقابل، دشمن خدا و هر آنچه به مرام توحیدی ارتباط می‌یابد. از این رو آنان که به زعم خود، هم داخل در دایره اهل ایمانند و هم متمایل به دشمنان او، سهمی از نفاق را در درون خود پرورده‌اند.

– برخورداری از ایمان راسخ و تأییدات الهی

با توجه به عبارت «أُولَئِكَ كَتَبَ فِي قُلُوبِهِمُ الْإِيمَانَ وَأَيَّدَهُم بِرُوحٍ مِنْهُ»، ایمان در اعماق وجود مؤمنان حقیقی و اعضای حزب خدا حک و اثبات شده و همواره از تأییدات و نصرت الهی برخوردارند. به گفته عموم مفسران، ضمیر فاعلی در دو فعل «کتب» و «آید» به خداوند برمی‌گردد و هموست که بی‌واسطه دیگر اسباب و در برابر ابراز شایستگی از سوی مؤمنان حقیقی، ایمان و اطمینان به خود را به عنوان سرمایه‌ای بی‌نظیر و جاودانی به آنان می‌بخشد و این تنها بخشی از پاداش ماندگار آن‌هاست.^۱ همچنین در آخرت و سرای باقی، آنان را در بهشت خود جاودانه می‌کند.

– رضایت از خدا و مرضی او بودن

«رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَ رَضُوا عَنْهُ». مؤمنان حقیقی و اعضای حزب خدا در برابر مقدرات الهی تسلیم و راضی‌اند و در برابر سختی‌ها و ناملایمات لب به شکوه نمی‌گشایند؛ چه، بر اساس بینش توحیدی و استوار خود معتقدند که هر امر ناخوشایندی، یا کیفی در برابر لغزش‌هایشان است و یا زمینه و آزمونی برای رشد و پاداش و برتری آن‌ها در زندگانی جاوید آخرت. بنابراین همواره از خدای خود راضی‌اند و پروردگار مهربان نیز از آن‌ها راضی و خشنود است. به بیان یکی از مفسران ارجمند:

۱. المیزان، ج ۱۹، ص ۱۹۶.

«حزب الله همان گونه که در نظام تشریع فقط در تحت تدبیر اولیای الهی است، در نظام تکوین نیز در مدار رضای خدا به سر می‌برد؛ یعنی به تمام قضا و قدر الهی راضی است و تمام کارهای او نیز مرضی خداست، از این رو حیات وی در حوزه رضایت سپری می‌شود.»^۱

– فلاح و رستگاری

عبارت پایانی آیه مورد بحث چنین است: «أَلَا إِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْمُفْلِحُونَ»؛ هان، آگاه باشید که حزب خدا همواره پیروز و رستگار است. در باب معنای لغوی واژه «فلاح» گفته‌اند: «الأصل الواحد في المادة: هو النجاة من الشرور و إدراك الخير و الصلاح».^۲ پس اصل معنای موردنظر از این واژه دو بخش توأمان دارد: یکی رهایی از همه انواع شرّ و دیگری دستیابی به نیکی و صلاح و به تصریح آیه شریفه، این دو ویژگی مهم برای «حزب الله» در مفهوم «فلاح» جمع شده و مختصّ آنان است. اعضای حزب الله به سبب احراز همه ویژگی‌های نه‌گانه پیش، به فلاح و رستگاری دو جهان دست می‌یابند و همه اقسام شرور و بدی‌های ظاهری و باطنی از آنان برکنار و در مقابل، تمام خیرات و نیکی‌ها برایشان فراهم است.

۱. تفسیر تسنیم، ج ۲۳، ص ۱۵۴.

۲. التحقيق في كلمات القرآن، ج ۹، ص ۱۳۳.

نتیجه‌گیری

مهم‌ترین نتیجه مثبتی که از مطالعه این تحقیق می‌توان به روشنی دریافت نمود، شاخصه‌های اصلی یک مؤمن حزب‌اللّهی است؛ این که چنین فردی ایمان واقعی به خداوند و رسولش و دیگر ولایت‌های الهی را همیشه مدنظر دارد، او تابع ولیّ فقیه خود است و می‌داند که عدالت‌طلبی در همه ابعاد زندگی برای رسیدن به توحید و زندگی شایسته، اصلی اساسی در اسلام است؛ او مصداق رعایت عدالت در داخل و خارج برای خود و خانواده‌اش است.

حزب‌اللّهی الگوی رفتاری دارد؛ او در مسیر ایمان، رحیم و رحمانیت و مهربانی را از خداوند می‌گیرد و الگوی عمل او پیامبر ﷺ است و رفتار نبوی را به عنوان اولین شرط، گردن می‌نهد تا گرفتار حزب شیطان نشود.

فهرست منابع

* قرآن کریم.

* نهج البلاغه.

۱. ابن فارس، احمد بن فارس، معجم مقاییس اللغة، چاپ اول، قم، مکتب الاعلام الإسلامی،

۱۴۰۴ ق.

۲. ابن منظور، محمد بن مکرم، لسان العرب، چاپ سوم، بیروت، دار الفکر للطباعة و النشر و

التوزیع، ۱۴۱۴ ق.

۳. جوادی آملی، عبدالله، تفسیر تسنیم، چاپ هشتم، قم، مؤسسه نشر اسراء، ۱۳۸۸ ش.

۴. حرّ عاملی، محمد بن حسن، تفصیل وسائل الشیعه إلى تحصیل مسائل الشریعه، چاپ

اول، قم، مؤسسه آل البيت (علیه السلام)، ۱۴۰۹ ق.

۵. دفتر تبلیغات اسلامی، دایرة المعارف قرآن کریم، بی‌جا، مرکز فرهنگ و معارف قرآن،

نشر بوستان کتاب، بی‌تا.

۶. راغب اصفهانی، حسین بن محمد، مفردات فی غریب القرآن، چاپ اول، بیروت، دار

القلم، ۱۴۱۲ ق.

۷. طباطبایی، سید محمدحسین، المیزان فی تفسیر القرآن، چاپ پنجم، قم، دفتر انتشارات

اسلامی جامعه مدرّسین حوزه علمیه، ۱۴۱۷ ق.

۸. طبرسی، فضل بن حسن، مجمع البیان فی تفسیر القرآن، تحقیق: محمدجواد بلاغی،

چاپ سوم، تهران، انتشارات ناصر خسرو، ۱۳۷۲ ش.

۹. فراهیدی، خلیل بن احمد، کتاب العین، چاپ دوم، قم، نشر هجرت، ۱۴۰۹ ق.

۱۰. فضل‌الله، سید محمدحسین، تفسیر من وحی القرآن، چاپ دوم، بیروت، دار الملائک

للطباعة و النشر، ۱۴۱۹ ق.

۱۱. کلینی رازی، محمد بن یعقوب، اصول کافی، بی‌جا، انتشارات علمیه اسلامیة بازار شیرازی،

بی‌تا.

۱۲. مصطفوی، حسن، التحقیق فی کلمات القرآن، قم، مرکز نشر آثار علامه مصطفوی، بی‌تا.